

Dosarul nr. 2rh-70/23
2-18174260-01-2rh-02112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. L. Lavric)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Secrieru, V. Cotorobai)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. A. Cobăneanu, Iu. Bejenaru, N. Vascan, V. Burduh, A. Miron)

ÎNCHEIERE

17 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Aliona Donos
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând cererea de revizuire depusă de Iurie Sajin
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Sajin și Svetlana Sajin împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă:

La 25 iulie 2018, Iurie Sajin și Svetlana Sajin au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantii au relatat că, prin hotărârea din 10 decembrie 2008 a Judecătoriei Orhei, s-a admis acțiunea procurorului raionului Orhei în interesele lor, fiind obligați Nina Mîndru, Alic Cojocari, Natalia Sidorov și Mihail Harea să restabilească țevile de aprovizionare cu apă rece, schimbate samavolnic de către ei.

În anul 2011, executorului judecătoresc Victoria Țărnă i-au fost depuse pentru executare titlurile executorii eliberate în baza hotărârii judecătorești.

Întrucât în anul 2014, hotărârea încă nu a fost executată, au solicitat instanței de judecată să constate faptul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului.

Prin hotărârea din 18 februarie 2015 a Judecătoriei Buiucani, acțiunea a fost respinsă. Însă, prin decizia din 04 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul

și constatat faptul că nici la data pronunțării deciziei, hotărârea din anul 2008 nu a fost executată.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova a contestat cu recurs decizia instanței de apel, iar Curtea Supremă de Justiție a declarat recursul inadmisibil, astfel decizia din 04 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău devenind irevocabilă.

Așadar, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, s-a constatat că la data de 04 iunie 2015, hotărârea din 2008 a Judecătoriei Orhei încă nu era executată, în pofida faptului că executorul a restituit instanței emitente titlurile executorii cu menținerea „executat”, după care executorul judecătoresc nu a mai efectuat acțiuni de executare.

În continuare, reclamantii au notat că la 29 ianuarie 2018, adică peste 4 ani după ce s-a constatat că hotărârea judecătorească încă nu este executată, executorul judecătoresc a emis încheierea de încetare a procedurii de executare, fără a indica însă care din cele patru proceduri se încetează și a se expune în privința celorlalte trei proceduri de executare.

În context, reclamantii au menționat că au contestat încheierea de încetare a procedurii de executare în instanța de judecată.

În pofida faptului că în 2014 de către instanța de judecată a fost deja constatată tergiversarea executării hotărârii din 2008 a Judecătoriei Orhei, executorul judecătoresc Victoria Țărnă a tergiversat executarea încă patru ani, până în anul 2018.

Aici, reclamantii au precizat că, deși pe perioada de executare a hotărârii judecătorești cuprinsă între anii 2011-2015, instanța de judecată deja s-a expus, perioada de executare 2015-2018, până în prezent nu a constituit obiect de litigiu.

Mai mult, în perioada 2015-2018, nu s-a efectuat vreo acțiune de executare și doar la sfârșitul acesteia a fost emisă o încheiere de încetare a procedurii de executare.

Astfel, executorul judecătoresc a ignorat un fapt stabilit, prin decizia judecătorească irevocabilă, iar fără a o executa, peste 3 ani de la constatarea faptului neexecutării, a încetat una din procedurile de executare.

În final, având în vedere cele enunțate și întemeindu-și pretențiile în baza art. 1 alin. (1), (2), art.2 alin. (1)-(6) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 166-167 din Codul de procedură civilă, Iurie Sajin și Svetlana Sajin au solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului încălcării repetate a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 10 decembrie 2008 a Judecătoriei Orhei, încălcare ce a continuat și după anul 2015, încasarea de la bugetul de stat în beneficiul lor, în mod solidar, a sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, s-a atras în proces, din oficiu, în calitate de intervenient accesoriu, Executorul Judecătoresc Victoria Țărnă (f.d.54, Vol.I).

Prin hotărârea din 17 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, s-a admis acțiunea.

S-a constatat încălcarea dreptului lui Iurie Sajin și Svetlanei Sajin la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 10 decembrie 2008 a Judecătoriei Orhei.

A fost încasată din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Iurie Sajin și Svetlanei Sajin suma de 20 000 de lei cu tilu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 10 decembrie 2008 a Judecătoriei Orhei. În rest, pretenția s-a respins ca neîntemeiată.

S-au încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Iurie Sajin cheltuielile de judecată în sumă de 416 lei (f.d.215, Vol.I).

Prin decizia din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

S-a casat hotărârea din 17 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Sajin și Svetlana Sajin (f.d.67-74, Vol.II).

La 22 octombrie 2021, Svetlana Sajin și Iurie Sajin au declarat recurs împotriva deciziei din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii din 17 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru (f.d.77-92, Vol.II).

Prin decizia din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Svetlana Sajin și Iurie Sajin și s-a menținut decizia din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.112-119, Vol.II).

La 02 noiembrie 2023, Iurie Sajin, în temeiul art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, a depus cerere de revizuire, prin care a solicitat casarea deciziei din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a deciziei din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d.133-137, Vol.II).

În susținerea cererii de revizuire, Iurie Sajin a reiterat motivele de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, apel și recurs, suplimentar menționând că la 25 iulie 2022, împreună cu Svetlana Sajin au depus plângere la Curtea Europeană, privind încălcarea dreptului lor fundamental la un proces echitabil, garantat de art.6 alin. (1) al Convenției Europene, prin pronunțarea deciziei irevocabile din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, referitoare la neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 10 decembrie 2008 a Judecătoriei Orhei.

La 04 mai 2023, Curtea Europeană, constatând încălcarea dreptului lor la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a confirmat tranzacția de soluționare pe cale amiabilă, încheiată cu Guvernul Republicii Moldova, stipulând că statul urmează să-i achite suma de 1400 de euro.

Astfel, revizuentul a relevat constatarea Curții Europene că nici la 04 mai 2023, hotărârea din 10 decembrie 2008 a Judecătoriei Orhei nu era pe deplin executată.

În context, a susținut că, deoarece cauza soluționată de Curtea Europeană la 04 mai 2023 și cauza intentată la plângerea lui și a Svetlanei Sajin la 25 iulie 2022 împotriva deciziei din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție sunt într-o conexiune directă, persistă riscul condamnării Republicii Moldova și pe această cauză, motiv din care a opinat necesitatea reparării încălcărilor admise la nivel național și a solicitat revizuirea deciziei din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a deciziei din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție.

Prin referința depusă la 06 decembrie 2023, executorul judecătoresc Victoria Țarină a solicitat respingerea ca neîntemeiată a cererii de revizuire depuse de Iurie Sajin (f.d.188-190, Vol.II).

La 05 decembrie 2023, Agentul Guvernamental al Republicii Moldova, a depus referință la cererea de revizuire înaintată de Iurie Sajin, în care a indicat că o consideră prematură, întrucât Guvernului nu i-a fost comunicată cererea adresată CEDO din 25 iulie 2022, or, acțiunile ulterioare depuse în instanța de judecată în baza aceluiași remediu nu au făcut obiect de examinare al cererii nr. 36186/16 și depășesc domeniul de aplicare al deciziei Curții din 25 mai 2023 (f.d.209-210, Vol.II).

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea de revizuire depusă de Iurie Sajin, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Potrivit art. 448 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului.

Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Cererea de revizuire se depune la instanța competentă prevăzută la art.448.

În corespundere cu art. 452 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor

Revizuirea s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a conchis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actelor judecătorești contestate. Mai mult, niciun participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson vs Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä vs Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Potrivit art. 447 lit. a)-c) din Codul de procedură civilă, sînt în drept să depună cerere de revizuire: părțile și alți participanți la proces; persoanele care nu au participat la proces, dar care sunt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia

judecătorească; Agentul guvernamental, precum și subiecții menționați la lit.a) și b) din prezentul articol, în cazurile prevăzute la art.449 lit.g) și h).

În conformitate cu art.449 lit. h) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care: Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Iar, potrivit art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune: în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărârii sau deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art.449 lit.h).

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, la 25 iulie 2022 Iurie Sajin a depus la Curtea Europeană a Drepturilor Omului cerere în temeiul art.6 §1 CEDO, invocând pronunțarea deciziei irevocabile din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție privind neexecutarea hotărârii din 10 decembrie 2008 a Judecătoriei Orhei (f.d.162-174, Vol.II).

La 04 mai 2023, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat decizia, comunicată la 25 mai 2023 la cererea nr.36186/15 Iurie Sajin împotriva Republicii Moldova, depusă la 02 iunie 2016, prin care a acordat pentru prejudiciu material și moral, precum și pentru costuri și cheltuieli suma de 1400 de euro și a radiat cererea de pe listă în conformitate cu art.39 din Convenție (f.d.138-142, Vol.II).

Potrivit scrisorii nr.04/2-08/718 din 02 august 2023 a Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și a ordinului de plată nr.77 din 28 iulie 2023, decizia CEDO, pronunțată în cauza Sajin v. Republica Moldova a fost executată, suma dispusă încasării fiind transferată la contul special nr.1, deschis de Ministerul Finanțelor la B.C. „Moldova-Agrondbank” S.A. (f.d.214, Vol.II).

La 02 noiembrie 2023, Iurie Sajin în temeiul prevăzut de art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, a depus cererea de revizuire a deciziei din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție invocând faptul că cauza soluționată de Curtea Europeană la 04 mai 2023 și cauza intentată la plângerea lui și a Svetlanei Sajin la 25 iulie 2022 împotriva deciziei din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție sunt într-o conexiune directă, respectiv persistă riscul condamnării Republicii Moldova și pe această cauză.

Aici, referitor la temeiul invocat de Iurie Sajin, instanța de revizuire menționează că doar existența unei constatări a Curții Europene a Drepturilor Omului privind încălcarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale ale omului, în cauza a cărei act judiciar se solicită a fi revizuit, constituie prilej de admitere a cererii de revizuire.

Altfel spus, în sensul art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, revizuirea poate fi declarată în cazul în care, după rămânerea hotărârii irevocabile, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat printr-o hotărâre o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Prin urmare, verificând temeinicia motivelor de revizuire invocate de Iurie Sajin, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că acestea nu pot fi reținute și catalogate ca temei de revizuire a deciziei contestate, în sensul art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, deoarece nu s-a constatat existența unei hotărâri definitive a Curții Europene a Drepturilor Omului prin care să fie stabilite încălcări ale drepturilor

revizuentului prevăzute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului în cauza soldată cu decizia din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție.

Or, decizia din 04 mai 2023 a Curții Europene a Drepturilor Omului, anexată de Iurie Sajin în susținerea cererii de revizuire, a avut ca obiect un alt litigiul dintre aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri, aceasta fiind deja executată, fapt confirmat prin scrisoarea nr.04/2-08/718 din 02 august 2023 a Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și ordinul de plată nr.77 din 28 iulie 2023 (f.d.214, Vol.II). Iar, acțiunile ulterioare depuse de Iurie Sajin în instanța de judecată în baza aceluiași remediu nu a făcut obiect de examinare al cererii nr. 36186/16 și depășesc domeniul de aplicare al deciziei din 04 mai 2023 a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Iar, remediu oferit de Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constituit despăgubirea care i s-a acordat reclamantului la nivel național în cauza finalizată prin încheierea din 02 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, pentru faptul că la nivel național i s-a acordat o sumă mai mică decât sumele acordate de Curte în cauze similare privind neexecutarea sau executarea tardivă a hotărârilor judecătorești definitive, ceea ce influențează în mod direct păstrarea sau, dimpotrivă, pierderea calității de victimă a reclamantului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele și probele invocate de revizuent în cererea de revizuire depusă împotriva deciziei din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Iurie Sajin ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 270, art. 448 alin. (2), art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Iurie Sajin împotriva deciziei din 28 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Sajin și Svetlana Sajin împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Aliona Donos

Oxana Parfeni

Diana Stănilă